

SETEMBRE-OCTUBRE 1986

Núm. 3

preu - 100. Pts

inca

revisita

*Clavells
can Llorenç Rigol*

Carretera Palma Inca
Telèfon - 50 46 90

AGENCIA SEGUROS GENERALES

Inca
Carrer del Bisbe Llompart, 40-1ª

(tf: 50 43 50)

*Cooperativa Pagesa
de Mallorca*

Avinguda dels Reis Catalics, 53

INCA Mallorca Tel 503124

VIAJES ANTIBES

G. A. T. 579

C/. Obispo Llompart, 40 - Tels. (971) 50 43 11 - 50 43 50

Galerias Moll Vell - INCA (Mallorca)

LES OFRECE:

= Venta de billetes de Iberia y Transmediterranea.

= Reservas de hoteles, charters, coches de alquiler, etc...

VIAJES ANTIBES

SU AGENCIA DE VIAJES EN
INCA Y COMARCA

CAIXA RURAL
PROVINCIAL DE BALEARS

ASOCIADA AL BANCO DE CREDITO AGRICOLA

SERVEIS CENTRALS

Palma de Mallorca Gran Via Antina, 1 Poligono S. Castelló 20 77 00-02

OFICINA PRINCIPAL

Palma de Mallorca Plaça Major, 11 21 00 07

DELEGACIONS A MALLORCA

Campos del Port	c. Cruz, 13	05 03 74
Se Pobla	c. Englada, 14	54 08 58
Porreres	c. L'Almoina, 31	64 71 05
Manacor	Pça. Rabatón Llob, 5	35 30 12
Felanitx	c. Miquel Bordoy, 6	38 03 02
Son Cerritó	c. Mestres Alcover, 22	35 93 13

DELEGACIONS A EIVISSA

Eivissa	c. Isidor Macabich, 45	30 45 08
S. Establa del Bto	c. del Mar, s/n.	33 08 05

DELEGACIÓ A MENORCA

Mercadal	c. Dr. Llanós, 54	37 50 30
----------	-------------------	----------

SUMARI

PORTADA: Fotografia de Miquel Angel
Quetglas

pàg 4 : EDITORIAL

pàg 5 : CARTES A INCA REVISTA

pàg 6 : CRONICA D'UN DESENCIS ANUNCIAT
(Guillem Far)

pàg 7 : ENTREVISTA A JOAN ROTGER
(Jaume Armengol)

pàg 10 : LA CRISI DEL CALÇAT D'INCA
(Antoni Armengol, Francesca
J. Cortès i Jaume Payeras)

pàg 13 : FEEDBACK A LA CIENCIA
(Guillem Far)

pàg 14 : AUTONOMIA? NO GRACIES,
INDEPENDENCIA
(Antoni Rodríguez)

pàg 15 : INTERVIU A "OBJETIVO BIRMANIA"
I "NACHA POP"
(Guillem i Miquel)

pàg 18 : ANALISI DEL MORABATÍ D'INCA
(Anselm Ferretjans)

pàg 20 : HA COMENÇAT UN NOU CURS
(Jaume Gual)

pàg 22 : TRAVELING (Guillem Mora i
Guillem Far)

pàg 24 : DES DEL MEU RACO (Toni Llarg)

pàg 25 : POESIA (Antoni Alomar)

pàg 26 : CONEGUEM LA NOSTRA LLENGUA
(Jaume Gual)

pàg 27 : FILATELIA (A. F. I.)

pàg 28 : ESPORTS (P. Castelló Bergas)

pàg 30 : "FESTA DE SES LLANTERNES"

pàg 31 : FOTO DEL MES

(BUTLLETI DE SUBSCRIPCIÓ)

inca
revista

Apartat de Correus 156, INCA

Nom i cognoms:

Carrer:

Telèfon:

Població:

Província:

DESITJ SUBSCRIURE'M A PARTIR DEL NÚMERO PER UN ANY (11 núms.) AMB

QUOTA DE: Subscriptor-col.laborador (1500 pts) Subscriptor (1000 pts) .

Faré efectiu l'import mitjançant: TALÓ BANCARI ADTJUNT n°

DOMICILIACIÓ BANCARIA

GIR POSTAL n°

Senyors, els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta atenguin els rebuts que els presentarà INCA REVISTA per al pagament de la meva subscripció.

TITULAR DEL COMPTE:

BANC/CAIXA

n° COMPTE

n° LLIBRETA

AGENCIA

Adreça:

Població

DATA

SIGNATURA

EDITORIAL

Aquest mes de setembre, entre d'altres coses, ens ha dut el recurs del Govern Central de diversos articles de la Llei de Normalització Lingüística aprovats per totes les forces presents en el Parlament Balear, entre elles, el Grup Socialista del PSOE. Creim sincerament que la política del Govern Central envers les autonomies, en mirar restringidament la Constitució, és una mala política, no tan sols per a les pròpies autonomies sinó per al propi partit. No caldrà haver d'esmentar la política equivocadíssima envers Catalunya i que tan mals resultats electorals li ha donat. Recordem també la mala situació en què deixa al propi partit, allí a Catalunya, el PSC-PSOE, aquí, la FSB-PSOE. Ens lamentam profundament d'aquest centralisme socialista i el criticam durament.

Sembla que la Coalició Popular du el mateix camí que la UCD. Què li passa a la dreta espanyola? Però això rai, la descomposició de la CP, despenjant-se de primer el PDP, és un fet perillós per a la Democràcia. Car aleshores tots aquells que encara somien en un cop de timó podran pregonar arreu que en aquest país no funciona la Democràcia. Hem de tenir present, així mateix, que la descomposició de CP suposaria que en tot l'estat només resta un partit socialista i un partit nacionalista no-socialista, la coalició Convergència i Unió de Catalunya, forts.

I a la fi ha succeït el que ningú volia al País Basc, que s'escindís el PNB i es formàs un nou partit: Nacionalistes Bascos. Aquest fet és greu, car posa en perill la governabilitat d'Euskadi de primer i la possibilitat, després d'unes properes eleccions, que el PSE-PSOE hagi de governar sol i en minoria. No hem d'oblidar que el 70% del vot basc s'inclina pel nacionalisme en les seves diverses ofertes electorals: PNV, HB, EE i ara també NB.

I a la fi el setembre suposarà el començament del primer curs acadèmic dessota la famosa llei de la LODE. Però d'aquest tema en parlarem en l'editorial d'octubre en què hauran obert les portes els Instituts de Batxillerat i de Formació Professional i totes les Universitats.

INCA, REVISTA : número 3. SETEMBRE 1986

REDACCIO I CONFECCIO: Jaume Armengol, Jaume Gual, Francesc Dalmau, Antoni Armengol, Immaculada Cortès, Bernat Forteza, Damià Perelló, Jaume Payeras i Francesca Cortès.

SUPERVISIÓ LINGÜÍSTICA: Bernat Forteza, Jaume Gual i Jaume Armengol.

FOTOGRAFIA: Miquel Angel Quetglas.

COL.LABORADORS: Foto Payeras, Antoni Alomar, P. Castelló, Guillem Far, Guillem Mora, Toni Llarg, Anselm Ferretjans i Antoni Rodríguez.

ADMINISTRACIÓ: Cati Ferrà i Margalida Massanet.

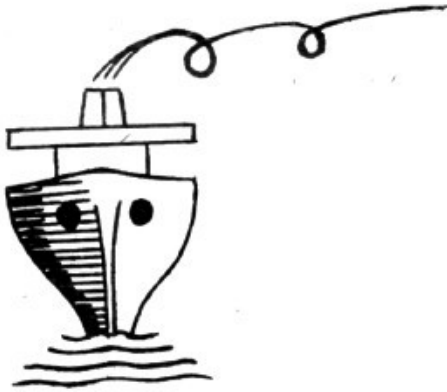
COMPOSICIÓ: Miquel Angel Quetglas.

IMPRESSIÓ: "Apóstol y Civilizador", Petra.

DIPOSIT LEGAL: PM 451-1986

EDITA: INCA, REVISTA. OBRA CULTURAL D'INCA. Apartat de Correus 156. Tf 50 12 25.

Les opinions expressades en els articles d'aquesta revista són únicament imputables als seus autors.

CARLES **A**

inca
revista

A la nostra ciutat d'Inca tenim un problema amb els placers de raça negra; resulta que el Magnífic Ajuntament considera que fa més bo tenir-los a tots tancats dins un carrer.

Amb aquesta mesura presa pel nostre Ajuntament ens convertim en una ciutat racista ja que la seva aplicació margina les persones d'una raça determinada. Pensem

que, com a ciutadans d'Inca, compartim la responsabilitat d'una tal decisió i que hauríem de demanar a l'Ajuntament que posi fi a aquesta oiosa i deplorable marginació. A un país democràtic no es pot tolerar que passin aquestes coses i ens hem d'acostumar a exigir les oportunes responsabilitats.

Atentament,

UN INQUER

jaime estrany

equipos para oficina

Bisbe Llompart, 79 Trl. 501510

INCA - Mallorca

D.N.I. 4297382

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MUEBLES OFICINA

CAFETERIA

Colón

ENTREPANS

GELATS

Instalaciones eléctricas y sanitarias
Redes en baja tensión
Aéreas y subterráneas
Estaciones transformadoras
Porteros eléctricos
Proyectos y presupuestos

**Eléctrica
Plandolit, S.A.**

Santiago Russiñol, 229

Tel. 50 16 48

Inca (Mallorca)

Crònica d'un desencís anunciat

El dimecres dia 30, festa dels sants Abdon i Senén, varen acabar un any més les festes d'Inca. I un altre any em sent més decebut que l'anterior. I és que és per demés! Ja li poden dir i fer, que tanmateix les festes d'Inca, fetes en aquest temps i d'aquesta manera, ja no tenen raó de ser.

En aquest poble -Inca- els que planifiquen les festes són uns, i les planifiquen pensant en uns altres, els quals no solen pensar-hi molt, en les festes, i en tot això. Els que sí que hi pensen -hi pensam- en voldríem unes que no s'assemblen ni de bon tros a les que es fan.

Quan agafam el programa de les festes ens donam compte que, la portada d'any en any guanya bastant, mentre que les altres pàgines...

La nostra llengua apareix al programa com un simple fet anecdòtic, encara que en un percentatge elevat. El que és d'admirar és com el nostre Ajuntament (els superlatius que usualment l'acompanyen, els hi posaré quan s'els meresqui), i per l'únic anunci oficial dels actes que han de tenir lloc, empra "La llengua del Imperio" obviament totalment l'Estatut d'Autonomia i la ja aprovada Llei de Normalització Lingüística.

Capítol apart mereix el discurs polític que de realitzacions i promeses electorals ens fa "nostre batle" com a salutació de les festes. Però ja ho sabem que les festes han caigut entre dues campanyes electorals i que no es podia deixar passar tal ocasió sense fer un poc de propaganda.

Si ens ficam amb el desenvolupament dels actes programats, el primer que salta a la vista és la presència de dos grups musicals de nom dins el camp de la música actual, em referesc a OBJETIVO BIRMANIA i a NACHA POP. Si arribats aquí tenim en compte l'evolució natural que experimenten les coses amb el pas

del temps, les berbenes s'haurien de fer d'una forma ben distinta a les que disfrutàvem fa uns anys. Avui els joves no van en darrer de ballar -ho fan a les discoteques-. El que sí duen en darrer és veure les actuacions en directe dels seus grups preferits de música. Després d'aquesta anàlisi, es podrien qüestionar les presències dels grups anomenats "Teloneros". Però, de totes les maneres, el que sí cal reflexionar és l'agrupament que es fa dels grups importants amb aquests de manco anomenada en el món de la música. A qui se li ocorre posar junts OBJETIVO BIRMANIA amb els qui l'acompanyaven? Supòs que la mateixa persona va juntar i programar l'altre berbena en la qual actuava NACHA POP. No hagués estat millor un recital dels dos grups a un mateix dia? i després fer una berbena popular i "camp" si es vol.

Potser algun dia hi haurà a la Sala algú disposat a sentir-ne d'idees i propostes per tenir unes festes d'Inca així com déu mana.

Guillem Far

FERRETERIA

COLL

Rec a goteig i per aspersion
Productes per a les plagues del camp
Manetes de portes

Avinguda del Bisbe Llopart, 189-191 - Carrer des Tren, 38 - Tel. 50 08 92
Plaça Santa Maria la Major, 13-14 - Tel. 50 04 86 - INCA (Mallorca).

Joan Rotger

l'home

mallorquins formem una sola societat que parli en català.

Li pregunt de sobte si creu que l'arribada massiva de peninsulars ens ha canviat. I en Joan, sense pensar-s'ho dues vegades, em respon que el canvi de la societat mallorquina ha estat degut al turisme, transformant-se en una societat més oberta i tolerant.

En Joan encén una altra cigarreta i n'aspira ferm el fum. L'espolsa i llança la cendra en un cendrer de test que té ben davant seu.

-Crec que són, políticament parlant, els partits d'esquerra els que han d'integrar els peninsulars dins Mallorca, però han fet ben poca cosa per això.

En Joan Rotger és afiliat al PSM. Es, per tant, nacionalista i socialista.

-Tanmateix -diu- hem de reconèixer que el mallorquí és més conservador. Fins i tot quan es retolaren els carrers en català, les majors crítiques varen venir dels inquers catalano-parlants.

Havíem quedat citats d'horabaixa de tot, gairebé de vespre, a ca meva. En Joan Rotger va comparèixer puntual i tot d'una ens adreçarem al laboratori, per estar tots sols. Magre, nerviós i profundament humà. Es movia sovint, com si no pogués estar aturat ni un moment. I fumava, sense exageració. Fora, la lluna oblidava petjades de calç sobre la negror d'un cel orfe d'estels.

Cap soroll no ens trencà el momentani silenci. Mentrestant les seves paraules sobtades fluïen amb rapidesa. En Joan Rotger va néixer a Inca, ara fa 30 anys. De nin va viure a la plaça d'Orient, rera la rectoria. Va anar a l'escola pública de Santa Maria la Major, amb el senyor Ramis.

M'adon que la veu dolça d'en Joan sol anar acompanyada d'una particularíssima cançqueta. La conversa se'ns perd per camins de divagació. Parlam d'Inca, del seu present i del passat.

-Crec -em diu- que Inca ha perdut tot el sentit de poble.

I admet que adesiara, en recordar el poble que conegué la seva infantesa, l'envaeix una mena de tristesa. Recorda, entre d'altres, la plaça de Mallorca, aleshores de José Antonio, i la vida intensa de carrer Major, encara que llavors era molt nin.

-Però crec en el futur -afirma convençut- del meu poble. En un futur en què els peninsulars i

Somric. I li don tota la raó.

Però en Joan és un home polifacètic. És un excel·lent ballador de ball mallorquí. També en dona classes. Parlam del folclor i se li encenen els ulls. Li agrada. I diu que avui hi ha més gent del carrer que sap ballar que antany.

-Referent al que parlàvem de la integració dels peninsulars -diu- hem de pensar que el 60% dels balladors ho són peninsulars. I això és molt esperançador. L'Ajuntament d'Inca en fa ben poca cosa per al folclor i per a la integració dels peninsulars.

Me'l mir de prim en compte i li pregunto com pot estar ficat dins tantes organitzacions. Car hem de recordar que en Joan fou el president de l'Agrupació Cultural Miquel Duran.

-Com t'ho manges, això? -li deman-.

Fa una xuclada fonda a la cigarreta, somriu, nerviós, i calla.

-Sempre t'has mogut en àmbits relacionats amb l'Església, tu -li dic-. Com així?

Em respon que la seva formació és cristiana. Que ell és cristià convençut i practicant. Creu en una Església Progressista i integradora. I acaba dient que el seu cristianisme reforça el seu socialisme. Ell va descobrir el socialisme a través del cristianisme.

La conversa es concreta en un punt que feix, que fa mal. La guerra civil. Em diu que no l'ha coneguda i que cal oblidar-la. Que el jove d'avui ja no en vol sentir parlar.

-Sóc pacifista, nacionalista, socialista i ecologista -em fa una exposició de principis-. Si bé he d'admetre que Inca era més formosa abans dels anys 60. L'han destrossada. Re-

corda amb tristesa la pota del Rei, avui un autèntic femer. -Què més et dol de l'home, dels amics -li pregunto, passant a un altre camp-.

-La manca de sinceritat. Sí, que la gent no sigui sincera amb els altres ni amb ella mateixa -contesta a corre-cuita-.

-I de la mort, que en penses?

En Joan em mira i somriu, no gens sorprès, com si se l'esperàs la pregunta.

-És un fet -diu-. No li tenc gens de por. Pens que només tem al dolor, al sofriment, i que l'amor és el més important del món. Sense amor l'home no podria viure.

Una altra vegada canviï de conversa. Li recordo el seu avi, el darrer ferreter que hi hagué a Inca. Vivia a la placeta de l'Església. En Joan, que encara ara és fadrí, em mira

fixament i s'entendreu amb l'inesperat del record. Potser li he recordat la infantesa, moments tendres.

Però al començament hem dit que en Joan és un polifacètic. Ben cert és! Fou fundador de CCOO. Se sent un treballador i com a tal amb el dret de la defensa dels interessos de la classe treballadora. Ell està a l'atur. Creu que la crisi del calçat té difícil solució. Pensa que tothom se n'ha despreocupat, el Consell, l'Ajuntament, el Govern... Que hi ha molta d'insolidaritat per part de les institucions. Creu que els ajuntaments podrien fer alguna cosa per paliar l'atur. A Inca, emperò, pensa en veu alta en Joan, hi hauria d'haver un canvi en el consistori, una majoria distinta, d'esquerra, de gent jove que conegui el poble i l'estimi.

-Però la gent a l'hora de votar mira poc la qualitat de les persones i es guia més per coses superflues -se'm queixa-.

-I de la droga, què me'n dius, Joan?

-Els joves es llancen en mans de la droga quan no troben la il·lusió necessària ni l'esperança en un futur. També hi influeixen les desavinences generacionals, entre pares i fills, la manca de treball, etc... També aquí els ajuntaments podrien fer alguna cosa, però el d'Inca, concretament, en lloc de tasques socials s'estima més tirar els doblers en qüestions electoralistes.

Feia fosca tancada quan ens acomiadàrem, però abans en Joan m'havia dit que només aniria en una llista electoral si li agradàs ferm.

Era tard. Només alguna moto circulant a tota pel carrer dels Hostals trenca el silenci i l'adéu d'en Joan...

Parlant de la política local i de les eleccions, en Joan creu que una llista conjunta del PSOE, PSM i PCE podria obtenir la majoria. I que aquella majoria intentaria de veres de solucionar els greus problemes del poble. Hauria de lluitar perquè l'inquer es trobàs a gust en el seu poble i no en fugís com ara mateix.

-Però, Joan, no penses que el jove és una mica passota? -li pregunt-.

S'ho pensa una mica. I trenca, convençut, el silenci:

-Crec que tant els partits polítics com la societat adulta fan ben poc per a il·lusionar els joves. No hi ha imaginació.

Jaume Armengol

FOTO M.A. QUETGLAS

Calzados Herrera

LES OFRECE:

Ultimas modas al mejor precio y su gran surtido en zapatos de piel y deportivos.

LOS JUEVES EN EL
MERCADO DE LA PLAZA DE
ESPAÑA

Cran Vía de Colon 188 - Tel. 50 36 96 INCA - Mallorca

Cafeteria Mallorca

entrepans
tapes variades
plats
combinats

Av. Reis Catòlics.

cant. Pl. Mallorca

LA CRISI DEL CALÇAT D'INCA

Al llarg d'aquest any els sindicats, la patronal i autoritats competents han duit a terme una munió de converses per tal d'intentar de solucionar la greu crisi que travessa la indústria del calçat.

La primera sorpresa es va produir el 14 de juliol passat quan la patronal i la UGT comunicaven a la premsa, en un conegut celler d'Inca, que havien arribat a un acord. Fora de la negociació havia quedat CCOO d'una banda i la Conselleria d'Indústria de l'altra. Però això no va ésser tot, car en l'esmentat celler s'adreçaren crítiques adés contra les CCOO, adés contra la Conselleria d'Indústria, sobretot per part de la patronal. Així el seu representant afirmava que: "Preferimos negociar con UGT porque CCOO son unos folloneros" o "El Conseller d'Indústria no tiene ningún plan para presentarnos" i a la fi "Oliver no se molestó en buscar soluciones".

Caldria, encara que breument, repassar la història del calçat inquer, en especial pel que fa referència a les contínues crisis d'ençà que mestre Antoni Fluxà, devers el 1870, fundà el primer taller-fàbrica de sabates. Recordem en primer lloc la del 1898 degut a la competència amb els Estats Units d'Amèrica i a la pèrdua de les colònies d'ultra-mar. Aquella primera crisi se solucionà amb la recerca dels mercats europeus i amb el perfeccionament del producte. Citem també la del 1915, amb la mecanització corresponent. I sobretot la del 1918, degut a la mateixa crisi general de l'Estat (greu problema de les subsistències), que arrossegà una fortíssima lluita obre-

ra. Tampoc no podem passar per alt la del 1929, acompanyada d'una depressió general per tot el món.

De fet el calçat inquer no viu moments acceptables fins al 1950. Els inquers, tanmateix, hem sabut resoldre totes les crisis. I ara hem d'esperar que es trobin sortides a l'actual.

Per tal de polsar l'actualitat de la sabata a Inca ens hem posat en contacte amb distints representants de tots els sectors implicats d'una manera o l'altra amb el tema. Tots ells, emperò, ens han pregat que la seva identitat restàs en el més absolut anonim.

Així un economista inquer, assessor de diverses empreses de calçat -altrament professional suficientment qualificat- ens comença dient que "la indústria del calçat a Inca té sens dubte una evident tradició artesana i permet d'oferir un producte de gran qualitat a preu competitiu, tot sense necessitat de fer grans inversions, ja

que la mà d'obra encara pot considerar-se barata". Continua afirmant que "el producte és fàcil de transportar, la qual cosa facilita la competitivitat en condicions favorables".

Tanmateix un ex-empresari no és de la mateixa opinió i s'ens mostra totalment pessimista. Ens diu que el calçat no té futur a Inca i, a més a més, preveu a curt termini un tancament total. Aquest significat ex-empresari ens explicà que la indústria del calçat té un cost (matèries primes, maquinària i mà d'obra) que és de l'ordre del 60% del producte elaborat i que, lògicament, el valor afegit del mateix és mínim. Es a dir, la sabata surt més cara que el preu que té fixat. A tot això cal sumar-hi -segons el mateix ex-empresari de calçat- que el preu de la sabata que es fabrica a Inca és massa car (voreja les 8.000 ptes. el parell) i, és clar, el mercat es redueix en extrem amb aquests tipus de preus. Afirma que la gent s'estima més de comprar dos parells de sabates a l'any al preu

de 3.000 ptes. cadascun que no un parell de 7.000 o 8.000 ptes. que, a més a més, li durarà tot l'any.

L'ex-empresari reflexiona sentenciant que allò de "bo, bell i barat" ha canviat per "barat, bell i bo". I creu que la moda ha aconseguit si més no que els empresaris es quedin amb un gran estocatge sense possibilitats de sortida, tot i que s'han fet considerables esforços en el disseny. Entén, a la fi, que la moda del calçat mallorquí no és més que una còpia de l'extrangera.

El mateix personatge

-repetim que força significatiu en el món del calçat-acaba dient-nos que no li veu sortida a la crisi continuada del calçat inquer. Pensa que aquí passarà el que en altres països europeus, en els quals la indústria del calçat s'ha abandonat totalment (és el cas de França), passant d'ésser productors a consumidors de la sabata que es produeix al tercer món, on, evidentment, la mà d'obra és molt més barata que la d'Inca. "En definitiva, ens diu, la indústria del calçat és tercermundista".

Per a completar la instantània del món del cal-

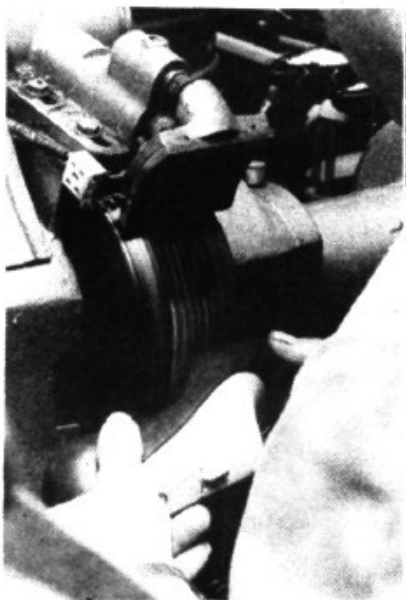
çat, ens vàrem posar en contacte amb l'intermediari, el qual pensa que els fabricants de calçat no estan al dia, que en són mancats d'idees i d'espèrit comercial. L'intermediari entén que els continus canvis de la moda ho revolucionen tot. "Abans -ens diu- hi havia més seguretat per al fabricant, car la moda es mantenia al llarg d'un bon grapat d'anys".

L'anònim intermediari creu que la sabata ha passat a ésser un complement de la roba, del vestit. I que el consumidor del país que està a l'altura de l'italià o del francès, demana moda, mira més l'estètica que la qualitat. Reconeix que el fet de què els canvis de moda esdevinguin tan ràpids ha provocat un acaramullament d'estocatge als fabricants, amb les lògiques pèrdues.

Els intermediaris opinen que el tancament del mercat nord-americà ha perjudicat fortament la indústria del calçat inquer. Creuen, en definitiva, que els empresaris han de modernitzar l'empresa, enfocant-la cap a un caire més comercial i d'acord amb la moda.

Vist el desolador panorama, passem ara a les possibles solucions. La UGT ens ha proporcionat un document on es fa un estudi sobre la problemàtica del calçat. El sindicat socialista comença per assenyalar el camí evolutiu del calçat des de l'any 1973 fins a l'actualitat.

Afirma que la crisi profunda comença el 1980 i nombra les següents causes: 1) Nivell de salaris per damunt dels dels països subdesenvolupats. 2) Estructures organitzatives arcaiques; 3) Finançament inadequat; 4) Grossària mitjana per sota de les dimensions òptimes en parcel·les no vinculades amb la producció, tals com disseny,

comercialització, organització... 5) Dificultats per millorar les estructures, finançament de béns d'equip insuficients; 6) manca de sòl industrial.

Diu, la UGT, que si bé el 1981 hi hagué una certa recuperació quant a vendes exteriors, les dificultats varen continuar.

Creu que els problemes del sector a hores d'ara són els següents: Industrial, tal com mala organització del treball i insuficient utilització de la capacitat. Financer, és a dir, bancarrota, descapitalització total de les empreses amb la utilització de la xarxa de finançament privat. I a la fi els inconvenients propis de la insularitat.

Es evident, segueix dient la UGT, que les contínues devaluacions de la pesseta han permès de sostenir la indústria amb alts beneficis fins a l'any 1980, però amb alts i baixos segons el mercat. D'altra banda els beneficis no s'han reinvertit en augmentar el grau d'automatització, sinó en béns de consum (cases, cotxes, barques...). Tot això ha provocat un retard en la mecanització, així com també la manca d'esperit comercial i la manca d'idees, desconèixer la demanda del consumi-

dor fa que no es pugui competir amb Itàlia o amb països on la mà d'obra és més barata.

La UGT opina que el futur depèn de la capacitat de mantenir els mercats en base a la qualitat del producte i també a l'originalitat del disseny.

A la fi la UGT no amaga que la indústria es mantén gràcies a "l'economia submergida", la qual fabrica un producte de baixa qualitat i a baix preu, basant-se en costos també força baixos.

Però els inquers esperam solucions, ens cal l'esperança. Segons el sindicat socialista la crisi se solucionarà en base a: 1) Creació d'un pla financer amb 2.600 milions de ptes. per a crèdits, avals, subvencions...; 2) Creació d'una marca balear; 3) Agrupament de les petites empreses; 4) Tractament del sector de temporada; 5) Cofinançament a la Seguretat Social sobre facturació; 6) Mesures adequades per al sector de les indústries auxiliars; 7) Jubilacions anticipades; 8) Recolzament pels treballadors autònoms; 9) Mesures per a solucionar el clandestinatge i el treball a domicili; 10) Creació d'una escola de disseny; 11) Mesures de caire socio-laborals.

Hem començat dient que CCOO havia quedat fora dels acords UGT-Patronal. Tanmateix, a començament de setembre s'ha dut a terme un acostament entre la Patronal i CCOO. En una reunió entre ambdós, CCOO afirmà que creia fonamental l'acord entre la Patronal i els Sindicats davant de l'Administració. Fins i tot la Patronal reconeixia que l'acord amb la UGT sola no podria tenir efectivitat si no es comptava amb CCOO i l'Administració.

Amb el canvi de posició de la Patronal ens hem posats en contacte amb CCOO d'Inca, el qual sindicat ens ha proporcionat la documentació sobre les seves posicions i sobre l'entrevista que va mantenir la Federació Tèxtil-Pell de CCOO amb el Conseller d'Indústria. En aquella entrevista el Sr. Oliver manifestà la seva estranyesa de l'acord a què havien arribat la Patronal i la UGT. En el document les CCOO lamenta l'intent de la UGT d'ocultar la negociació no tan sols a la Conselleria sinó també a CCOO. En aquest sentit CCOO entén que en el marc de les negociacions han d'ésser-hi representades totes les parts i que l'Administració Central deu haver de jugar un paper important, igualment que l'Administració Autònoma.

A la fi el dia 1 de setembre la Patronal i CCOO varen coincidir amb molts d'aspectes i CCOO lliurà un document a la patronal, en el qual l'assabentava de les seves posicions envers la crisi del calçat. Ambdues entitats decidiren de mantenir contactes periòdics i es varen comprometre a elaborar per a una propera reunió un esborrany de mesures a mitjà, curt i llarg termini, mesures necessàries per a enfrontar-se a la situació de crisi que pateix el sector.

Així estan les coses en el difícil món del calçat, mentrestant Inca espera una sortida que faci recobrar l'esperança perduda.

Antoni Armengol,
Francesca J. Cortès
i Jaume Payeras

FOTO M.A. QUETGLAS

FEEDBACK A LA CIÈNCIA

Evolució I

Encara que sembli estrany, el fenomen i la Teoria de l'Evolució són coses prou desconegudes per a la majoria de la gent.

L'investigador responsable d'aquesta teoria és Charles Darwin (Anglaterra 1809-1882) que publicà, com a conseqüència d'un viatge al voltant del món, el seu llibre "L'Origen de les Espècies", on es resumeixen els punts principals de la Teoria de l'Evolució. La principal conclusió és que els organismes no han estat sempre de la mateixa forma sinó que han anat canviant al llarg del temps.

Hem de fer referència obligada a Jean Baptiste Lamarck (France 1744-1829) que fou el primer en suggerir, una teoria evolucionista en la qual es destacava la capacitat dels organismes d'adaptar-se al medi ambient.

La teoria de Darwin té quatre premisses bàsiques: el

món no és estàtic, evolucionaria; les espècies canvien contínuament, unes desapareixen, altres es transformen i en sorgeixen de noves; els organismes semblants estan emparentats i tenen un avantpassat comú; el mecanisme d'evolució és la selecció natural. Aquests quatre punts i la teoria foren acceptades pels biòlegs i naturalistes fins i tot abans de la mort de Darwin.

Així i tot, el punt que fou més problemàtic era la inclusió de l'home en el grup dels mamífers i estretament emparentat amb els simis.

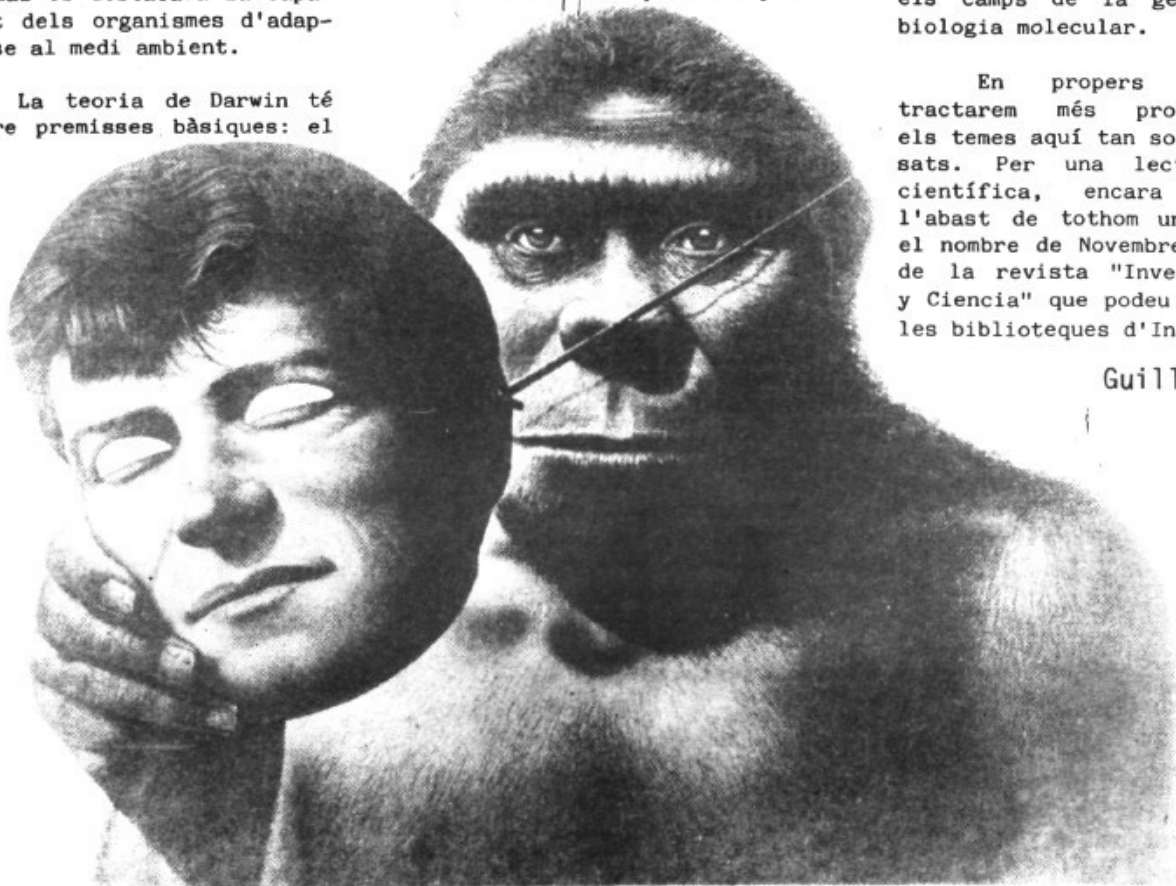
Com a resum del mecanisme de l'evolució podem dir que, de tots els descendents d'uns organismes els que tenen més possibilitat de subsistir són, els que s'adapten

millor a l'ambient i els caràcters hereditaris que els fan sobreviure passen als seus descendents que seran així més forts.

Com era de preveure, els filòsofs teològics de finals del segle XIX no acceptaven totalment aquesta teoria. Com un simple fet d'atzar, la selecció natural, pot explicar l'harmonia del món? Quin paper té dins aquest esquema la figura d'un Creador? Els defensors de les teories teològiques, mai no han pogut trobar cap mecanisme (tret dels sobrenaturals) per explicar el que postulen. Avui per avui, la possibilitat de trobar algun mecanisme que serveixi a les finalitats dels teòlogues està totalment descartada per mor de les investigacions en els camps de la genètica i biologia molecular.

En propers articles tractarem més profundament els temes aquí tan sols esbossats. Per una lectura més científica, encara que a l'abast de tothom un recomanem el nombre de Novembre de 1978 de la revista "Investigación y Ciencia" que podeu trobar a les biblioteques d'Inca.

Guillem Far

autonomia? no, gràcies Independència!

Als habitants d'aquesta terra no tots els cops i cremades ens vénen de l'ultra-dreta espanyola. Era d'esperar aquest nou atac del govern estatal del PSOE al nostre País, a les nostres Institucions i a una Llei aprovada pel nostre Parlament per majoria absoluta.

I com si d'un assassinat es tractàs, hi ha diverses circumstàncies agreujants: la de premeditació, els mateixos que han ajudat a fer la Llei de Normalització Lingüística del Català, després pretenen deixar-la coixa; i la de nocturnitat, es va prendre una determinació fa uns mesos a un Consell de Ministres i no es va fer públic, tal vegada perquè la contestació dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterencs no hagués estat la mateixa en rebre els ministres espanyols a casa nostra i ells s'ho haguessin pensat dues vegades a l'hora de visitar-nos.

Erem molts els que pensàvem que aquí no es repetiria el trist espectacle que es va donar fa poc amb unes lleis semblants a d'altres Nacions i Països de l'Estat Espanyol com son Galícia, País Basc i Catalunya.

La poca vergonya del govern estatal l'ha duit a presentar recurs d'inconstitucionalitat contra una Llei aprovada per unanimitat a una Cambra Legislativa com és el Parlament Balear, el qual ha tornat demostrar per a què serveix quan Madrid vol que no serveixi per res.

Sense cap dret ni un, sense cap força moral que el recolzi, el govern del PSOE ha fet el joc a l'extrema-dreta, fet aquest que no és la primera vegada que succeeix: basta tenir present el que passa al País Valencià. Amb quin dret el govern estatal fica els nassos en una llei que sols incumbeix als illencs i en la qual no en té ni art ni part?

El que ha fet Madrid amb les Balears no és més que una nova mostra de vassallatge, al qual fa segles que ens tenen sotmesos. Per això és necessari que la gent que milita a la Federació Balear del PSOE es desperti d'una vegada, que es llevi la bena que duen davant els ulls i que vegi que no podem continuar servint a un Estat opressor que té les Illes sols per a venir-hi de vacances, com una puta de luxe amb la qual es va al llit només per passar-hi uns bons moments. Nosaltres hi hem de viure sempre en aquesta terra, no vos deixeu dur de nou per la mà botiflera! On teniu la

vergonya, la dignitat de poble, de la Nació que som, la qual s'ha vista sotmesa des de fa anys per mor de gent com la que vosaltres representau?

Com es poden explicar les paraules del Sr. Moll, dirigent del PSOE-B., de les quals pens que, o bé ni ell mateix se les creu i és el partit qui les hi fa dir, o bé el Sr. Moll és un cínic perdut. Com vol que ens mengem que aquesta llei retallada servirà igualment per a normalitzar la situació lingüística sense els articles passats pel Constitucional? Si no eren necessaris no els haguésseu posat, i si realment hi fan falta, per què el govern del PSOE vol llevar-los?

I ara haurem d'esperar haver passat les eleccions Autonòmiques per saber els resultats i així els del PSOE podran preparar les eleccions amb més tranquil·litat.

El resultat que surti del Constitucional sols pot ésser un: Que els articles tornin a la Llei punt per punt, a la llei que ens ha de servir com a element mínim per iniciar la marxa cap a la recuperació de l'idioma, part fonamental del nostre patrimoni.

De cara als propers comicis, com podrem donar el suport a un partit que confia guanyar la cadira del Govern Balear si el primer que farà amb el poder serà entregar-lo a Madrid?

Per tot això, es va perdent a marxar forçades la il·lusió en els nostres representants autonòmics i en les nostres institucions. Tots sabem que si el Govern de Madrid fos d'un altre signe a les Illes seguiríem patint com fins ara. Cop rera cop ens fermen les mans, els peus i ara ens volen tancar la boca. Sols falta que estirin la corda.

Per desgràcia, enfront a la postura del govern central (i deien que amb les Autonomies s'havia acabat el centralisme!) sols ens queda una solució: el de la potadeta.

I com a darrer desig del condemnat a mort proclamem: AUTONOMIA? NO, GRÀCIES. INDEPENDÈNCIA!

ANTONI RODRIGUEZ MIR

INTERVIU ▲

OBJETIVO BIRMANIA

NACHA POP

Les passades festes d'Inca, tenguérem l'oportunitat d'escoltar, veure i ballar amb uns dels grups del panorama musical actual de més impacte a la massa juvenil. Ens referim a OBJETIVO BIRMANIA i NACHA POP. Ambdós, de característiques diferents encara que formant part de l'anomenada "movida madrileña".

El primer dels dos grups fou OBJETIVO BIRMANIA. Pensàvem, quan anàvem a parlar amb ells, quin seria el tipus de persones que ens trobaríem, degut, tal volta, a la imatge que donen. Doncs bé, de primer cop, ja es comportaven amb una simpatia i amabilitat extraordinària i amb una senzillesa admirable. Cal dir, que són set al.lots

de Madrid: Yolanda (cantant), Mónica i Ana (birmettes), Carlos (teclats), Javier (percussió), Luis (guitarra) i Paco (baix).

P.- Pensau que la imatge és avui part important de l'espectacle musical en viu? Quin percentatge del vostre "xou" és actuació? Aquest aire que és una mescla d'inge-

nuïtat i erotisme encobert, és una part important del vostre èxit?

R.- Sí, és una part molt important. No sabria dir-te quant, però és molt important i així el "xou" resulta molt més entretingut i complet. L'espectador se sent més atret pel "xou". Està tot pensat perquè sigui així fins i tot aquest aire fresc que tu dius -contestà Ana i Mònica afegeix-. A més a més, no n'hi ha gaire de grups que treballin tant la imatge, en concret a Palma n'hi ha un que és PEOR IMPOSIBLE que tenen un espectacle visual molt interessant.

En aquests moments Carlos ens convida a una llimonada, cosa que li agraïm.

P.- Escolta Carlos, i com ho duis a tot això de l'èxit que estau aconseguint per tot arreu?

R.- Doncs de moment bé, però no et pensis, no ha estat sempre tan fàcil. Vàrem haver de treballar dur uns dos anys abans d'aconseguir

algun èxit que ens permetés tirar endavant. Fins llavors havíem d'aguantar i gràcies a que els pares t'ajuden perquè sinó...Es molt difícil triom-

far en aquest país.

En aquests moments ja estam parlant tranquil·lament i el clima és de cordialitat

i la impressió que en dúiem ha canviat totalment, fins i tot començàvem a notar una certa vena d'amistat entre els que ens trobàvem allà. Són sense cap dubte uns xicots simpàtics i senzills.

P.- Abans de formar OBJETIVO BIRMANIA, havíeu tingut altres experiències formant part de grups musicals o teatrals?

R.- Els al.lots sí -respon Yolanda- Carlos i Javier havien tocat en una altra banda i Paco i Luis també. Es juntaren per a un concurs i després hi entràrem nosaltres.

P.- En què estau tre-

nio- més aviat hi ha una evolució constant. De fet som els mateixos, ara bé, tenim les idees molt més clares i el que feim ho feim millor. També cal dir que tenim sis anys més -afegeix Nacho- llavors tant sols, en teníem setze i hem madurat. El públic necessita millors cançons i coses noves. Tant sols et fas més conegut si interessa el que fas i el que saps dir en les teves cançons.

El Nacho estava assegut en primer pla contestant i actuant en pla líder del grup, tant sols en algunes ocasions ens contestà Antonio trencant l'escena preparada. Cal dir que hauríem preferit entrevistar-los en un ambient més agradable i disfrutant més les cerveses que ens bevíem.

P.- Qui és la "Chica del ayer"?

R.- Això ho hauràs de demanar a Antonio -diu Nacho-.

-No és ningú en particular -ens contesta Antonio-.

-I són totes en general -afegeix Nacho rient-.

-Fou tant sols fruit d'una inspiració i d'una circumstància -acabà Antonio-.

En aquests moments Nacho torna a prendre el paper de líder i d'aquí al final ens respon ell.

P.- En el vostre primer

L.P. tenguéreu una col·laboració amb Teddy Bautista, tant pel que fa a la producció com a la seva participació en el L.P.

R.- Sí el primer treball nostre ho vàrem fer amb la col·laboració de Teddy i encara que no va sortir com ell i nosaltres volíem, fou interessant. De fet en el darrer L.P. "Dibujos Animados", hem tornat a col·laborar amb Teddy i és per nosaltres una cosa important; no de bades ell formà part del millor grup de "pop" que hi ha hagut en els darrers 20 anys en aquest país. Amb ell i a casa seva fa molt bon fer feina.

P.- Quines han estat les vostres influències musicals?

R.- Doncs, sobretot el "pop-rock" britànic i nordamericà i també la música negra americana de l'última època.

P.- Bé, us agraïm el detall de parlar amb nosaltres una estona.

R.- Esperem tornar a veure'ns una altra volta.

Acabarem les cerveses i ens firmarem una dedicatòria per a tots vosaltres.

Guillem i Miquel

ballant ara?

R.- En aquest moment estam preparant temes nous i a la vegada promocionant el darrer L.P. També estam elaborant un nou vídeo-clip i per això, avui a Inca ens estan fent una filmació, i després a alguna cala de Mallorca farem alguna cosa més.

Seguirem parlant uns instants més de moltes altres coses i al final quedarem com a grans amics. Fou en definitiva una entrevista d'allò més entretinguda.

Pel que fa a l'altre grup que actuà el dimarts: NACHA POP, l'espectació que la seva actuació despertà, fou impensable. La plaça estava plena, sobretot d'una gran massa juvenil.

Contactarem amb ells abans de l'actuació, però els mitjans de comunicació més grans, i la premsa del cor, ens passaren davant amb l'ajut d'un regidor. Quan ens va tocar torn, el manager ens cridà i hi anàrem tot decidits.

P.- Quines diferències hi ha entre el NACHA POP de fa sis anys, que estava dins les mogudes del "rockaola" i "blanco y negro", i el d'aquests moments?

R.- No crec que hi hagi hagut un canvi -contesta Anto-

EL MORABETÍ D'INCA

Anàlisi i naturalesa

Març del 1301, Jaume II de Mallorca, dintre del context de la política fonamental orientada a potenciar la personalitat de la Corona de Mallorca en el camp de les relacions internacionals i a l'empar de l'específica facultat que li havia atorgat Jaume I en matèria monetària i de conformitat amb les atribucions que detentava dintre de l'àrea insular de la Corona -només a l'àrea insular i no en els territoris continentals del Rosselló i Serdanya-, Jaume de Mallorca abrogà el reial de València, moneda legal del regne de Mallorca des del 1247, i ignorant les protestes formulades sobretot pels consellers de Barcelona, creà un sistema monetari propi basat en el reial de Mallorca.

En aquest context del nou sistema monetari, es va restaurar l'anomenat MONEDATGE o també nomenat Morabatí -que implantà Jaume I de Mallorca el 1266-, el qual consistia en el pagament setanyal -cada set anys- d'un morabatí o vuit sous. També va

ésser anomenat FOGATGE per obligar als caps de família o assimilats amb foganya o FOCH.

Aquest impost es va donar, amb lleugeres variants, a tots els peninsulars. Així, Cabanes Pecourt en un estudi sobre demografia medieval ens parla del morabatí de Sant Mateu. El morabatí afectava tots els habitants de llocs reialencs que ultrapassassin la xifra de 105 sous (=15 maravedís). Es cobrava aquest impost cada set anys i consistia en el pagament d'un marabatí, igual a set sous.

Qui són els qui realment pagaven? Segons l'estudi realitzat per D. Alvaro Santamaria, el pagament de marabatí obligava als veïns que, a més de tenir casa independent en propietat o en emfiteusi, tinguessin un patrimoni avaluat en deu o més lliures, moneda del Regne de Mallorca, de qualsevol naturalesa: immobles, mobles...

Els qui no pagaven morabatins eren pels motius següents: Per no tenir valors

en més de deu lliures, no estar emancipats, per no tenir edat mínima, etc.

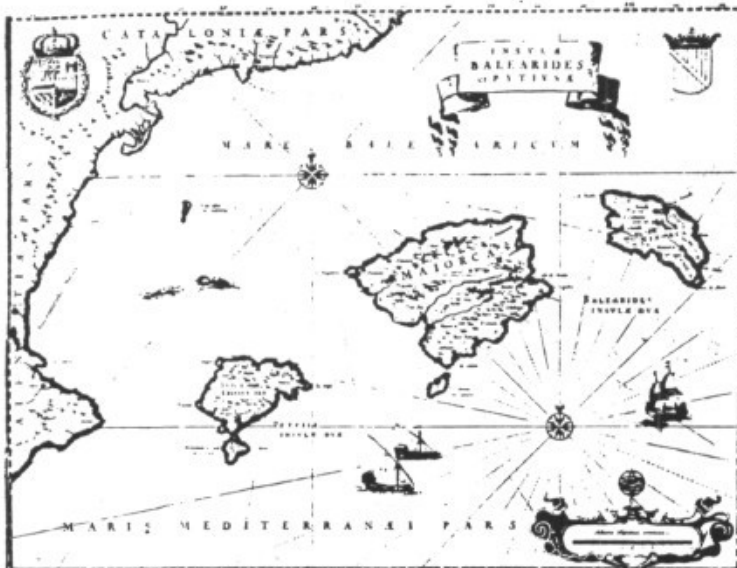
La implantació s'aplicaria a partir del 1308, als set anys de la promulgació de L'Estatut, i es pagaria durant la festivitat de Pasqua. Data que, en el cas del morabatí de Sant Mateu, seria en la festivitat de Nadal.

La naturalesa del morabatí és de tipus fiscal. Ni es pot classificar-se com impost indirecte, ni impost personal, ni impost directe. L'impost del morabatí és un impost de caràcter propi o "sui generis" que gravava un mínim patrimonial de deu lliures de moneda de Mallorca i era una modalitat de pagament al Reial Patrimoni que mantenia, sense variació, la seva periodicitat (set anys) i la seva quantitat (vuit sous).

El fet que el pagament del morabatí recaigués en el veí que ocupàs la casa i tingués un patrimoni de deu o més lliures, ens dóna una idea aproximativa i indicativa del número de cases que hi havia.

Hem dit que ens dóna una idea aproximada i indicativa el pagament del morabatí, perquè només en gravar els patrimonis de deu o més lliures deixa al marge els qui -per motius de pobresa no ho tributaven i, per tant, no poden ésser quantificats, fet que exclou qualsevol intent de solució exacta en l'estudi demogràfic. A tot això cal afegir els exempts: eclesiàstics, cavallers, moneders, familiars de la casa reial, la qual cosa ens allunya més de la recerca d'una configuració de dades més exactes.

El restabliment del morabatí va resultar de la concertació bilateral tramitada

formalment entre la reialesa i els seus assessors i els portaveus elegits pel Consell General de Mallorca -jurats, consellers i síndics- en el quadre de la reforma del sistema monetari, del qual el morabatí formava part.

El cobrador de l'impost era el Batle general del Regne, però a vegades delegava aquesta funció. Li corresponia com a salari a raó de sis diners per lliura sobre el total de la recollida per ell feta.

En la casuística del morabatí són determinants les Declaracions del 1309 que elaborà el monarca, previ assessorament del Consell Reial. Observem que els menors hereus de catorze anys -si eren dones-, i els menors de dotze anys -si eren homes- orfes de pare o mare no pagaven morabatí.

També en aquesta casuística, els qui no pagaven morabatí, però eren susceptibles de pagar-lo, havien de declara-

rar -jurar- davant dos homes -prohoms o notaris- que no posseïen el mínim de patrimoni exigít.

Els morabatins d'Inca de 1329 i 1336, font única en la seva tipologia, ens permeten acostar-nos a l'estudi de la demografia d'aquesta ciutat. Amb tot i això, la seva pròpia naturalesa fiscal, fa que el morabatí ens

presenti limitacions a l'encontre de resultats més desitjats en el treball de la investigació.

En els propers números estudiarem la influència del morabatí de 1329 i 1336 a la ciutat d'Inca.

Anselm Ferretjans

LLORENÇ VIVES I MIR
ANTONI VIVES I MIR

vall

ASSEGUANCES

ASSESSORAMENT
ECONOMIC, CONTABLE
I FISCAL

CARRER MAJOR, 20
TELÈFON 50 49 88 - INCA

CALZADOS

Cunium, s.a.
INCA

C/. Canónigo Quetglas, 69 - Tel. 50 11 59 - INCA (Mallorca)

Heladeria
LOS VALENCIANOS

helados artesanos

BONES FESTES

mayor 23 tl. 504793 inca

BAR LLABRES

ESPECIALITAT EN TAPES VARIADES

Piça Santa Maria la Major

INCA

El dia 15 de setembre fou senyalada pels nostres estudiants desitjada per uns i maleïda pels altres. La nostra ciutat ha arribat plenament a la seva normalitat. Cada dia, a hores d'entrada i sortida dels col·legis, hi ha corre-dissa per tot arreu. Carteres noves, llibres nous, mestres nous. Per alguns canvi de centre o canvi de nivell d'ensenyança.

A tots, pares, educadors i estudiants, l'inici d'un curs ens planteja interrogants, dificultats i problemes. Voldria comentar-ne alguns.

Pareix que a Inca i comarca no han mancat els llocs escolars. Pareix que tots els estudiants, els que han començat els seus estudis i els que han canviat de nivell, han tengut plaça en els col·legis i Instituts de la nostra comarca. A més dels centres estatals han obert les seves portes els centres privats.

En relació als centres privats, una novetat l'ha constituïda la posada en marxa dels concerts escolars. Sembla que alguns han concertat plenament i altres tenen només el que anomenen un concert singular i que hauran d'esperar un altre curs per fer-ho plenament. Són poques les explicacions donades tant per part de la Direcció Provincial del M.E.C. com per part dels mateixos col·legis. Només sabem que això té unes repercussions econòmiques a les famílies.

Per altra part, un dels interrogants que ens planteja un nou curs és el fet que es repeteix molt sovint, el suïcidi de joves, fins i tot d'al.lots estudiants de l'E.G.B., per haver obtingut males qualificacions en els estudis. Això és molt trist. Amb molta freqüència els pares estan confusos i no acabam d'encertar entre exigir, castigar als nostres fills davant les males qualificacions i falta d'interès en els estudis, o bé deixar-ho córrer i serà el que Déu vulgui. Moltes vegades ens trobam vençuts. Sincerament crec que tant els pares com els ensenyants, tal vegada degut a la nostra formació i perquè així es valorava a les persones, donam massa importància a les qualificacions i ens interessen més aquestes que no pas la formació integral i preparació per a la vida dels nostres estudiants. És un punt a reflexionar que tenim, pares i ensenyants davant aquest curs que s'ha iniciat.

HA

COMENÇAT

UN

NOU

CURS

Un altre interrogant i que també constitueix un problema escolar i familiar, és el fracàs escolar. Els que treballam a Formació Professional vivim de prop aquesta problemàtica. No pretenc analitzar exhaustivament aquesta temàtica, tal vegada ho pugui fer en una altra ocasió. Sí que vull manifestar la sorpresa que em produí el que ens va dir un professor de la Universitat de Saragossa a un curs que sobre el Fracàs Escolar va organitzar el Centre de Professors de Mallorca. Aquest professor digué que abans de posar en marxa la Llei General d'Educació de l'any 1970 (Llei Villar Palasí), es féu un estudi per analitzar el fracàs escolar que reportaria, dintre de 10 anys, l'aplicació de la Llei. El resultat de l'estudi va indicar un alt fracàs (10 anys després, aquest fracàs s'ha complit amb una diferència de dècimes). Ho tenia ben clar aquella gent. Malgrat aquest estudi, la Llei es posà en marxa, pareix que va haver-hi un interès marcat en què hi hagués aquestes diferències en l'alumnat. Diferències de preparació intel·lectual que sens dubte han marcat i reportat diferències socials.

Una conclusió podem treure: Tot fracàs escolar és el resultat d'un procés evolutiu i d'una problemàtica no resolta en el seu moment.

Endavant amb el nou curs. No oblidem, pares i educadors, que estam enfrascats en una tasca prou interessant i quasi sempre difícil. Ajudam a formar la societat de demà. No oblideu els estudiants, que amb el vostre esforç, sereu el que voldreu, el futur està en les vostres mans, entre tots l'hem de fer millor.

Jaume Gual

FOTO M.A. QUETGLAS

INCAVELINO

D'un temps ençà la nostra ciutat pateix una manca artística en quasi tots els aspectes. En el cas del cinema, aquesta manca em sembla molt greu, pel popular que és anar al cinema.

Al fet d'haver-se tancat una sala de projecció, hem d'afegir les deficiències que presenten les altres dues sales d'Inca. Si tenim en compte que és una pel·lícula i que aquesta comença amb el primer títol de presentació i acaba amb el darrer títol de crèdit, a Inca no hem vist una pel·lícula sencera desde fa molt de temps.

Si pensau que una pel·lícula no és tan sols una història contada en imatges. Per què hem de patir la manca de qualitat de projecció?

Per començar, el "Teatro Principal" com a sala de projecció és un vertader desastre. A l'estiu es pot intentar seguir el diàleg lluitant amb el renou dels ventiladors. També és freqüent que es reflexin

a la pantalla llums estranys i que no hi haurien de ser, portes que s'obren i se tanquen fent renou, renou de cortines, i veus de les quals en són responsables els acomodadors. Tot això, quan la projecció segueix l'ordre, que ja comença a ser freqüent que ens contini el final enmig de la pel·lícula i que els morts ressuscitin al final per acabar més desconcertats que després de veure una pel·lícula de Fellini o de Buñuel. Ens podríem estendre i parlar de l'estat de la sala, cadires, corrents d'aire a l'hivern, etc.

Pel que fa a l'altra sala de projecció, encara que les deficiències són notablement menors, presenta algunes deficiències notables. Els diumenges al capvespre és més fàcil sentir els "cuarenta principals" de la discoteca que la pel·lícula, juntament amb despistades del encarregat de la projecció i els renous del que en són responsables els acomodadors.

En definitiva, a Inca si algú vol veure una pel·lícula així com cal, no pot. Tampoc, si vol saber l'autor de la banda sonora o quin era l'actor secundari que feia tal o qual paper ho sabrà, ja que les cortines comencen a tancar-se abans d'acabar la pel·lícula. Sapigueu que per això se'ls podria denunciar per estafa. Podríem afegir la mala informació dels horaris de projecció, la manca d'imaginació, etc... Però de tot això ja en podem parlar. Esperem que algun dia poguem dir que anam a veure cinema en vers de anam a patir cinema.

Guillem Mora
Guillem Far

jaimé estrany

equipos para oficina
Habe Llompart, 79 Tel. 501510
INCA - Mallorca
D. M. L. 47947862

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MUEBLES OFICINA

PELUQUERO UNISEX

Calle Martin Medico, 20 · Tel. 503013 · Inca

Para mayor comodidad RESERVE HORA

Floristeria

Prohens

*Flores naturales
y artificiales
Servicio a domicilio*

C/. Palmer, 34 Tel. 501910
Lluc. 250-1.º Tel. 500237
INCA - Mallorca

CINEMA de Tardor

Després d'un estiu irregular on no han abundat els grans títols, ni tan sols a nivell de les reposicions habituals, la temporada de tardor es presenta, a nivell cinematogràfic, amb bones perspectives. Des d'aquestes línies pretenem fer un petit avanç del que podrem veure en aquestes setmanes. Es tracta únicament d'una petita selecció, però bastant representativa i suficient per a poder comprovar que el nou any pot ésser molt interessant.

Podem començar la llista amb la pel·lícula que obtingué la Palma d'Or del darrer Festival de Cannes: La misión, obra dirigida per Roland Joffé que coneixem per Los gritos del silencio, i interpretada per Jeremy Irons i Robert de Niro. L'acció transcorre en 1750 a les selves de l'Amazones i tracta els problemes espirituals i aventures d'un jesuïta missioner i un traficant d'esclaus que cerca la redempció per haver assassinat al seu germà.

El darrer film de Federico Fellini és Ginger y Fred, la seva estrena és realment un esperat aconteixement. Una famosa parella de vells ballarins dels anys quaranta s'ha retirat de l'escena des de fa molts d'anys, vivint cada un vi-

des molt distintes, però un dia, una cadena de televisió els localitza i uneix de nou per a fer un revival inclòs en un superespectacle, creant en ells falses il·lusions i provocant després el seu darrer i amarg desencany. En paraules del propi Fellini, el film pretén ésser una crítica fortà al medi televisiu i al tipus de públic que crea.

De tota manera, no seran aquestes les pel·lícules que tinguin el major impacte a nivell del gran públic, són tal vegada les sempre presents obres d'acció i aventures les que més puguin destacar entre un públic cinematogràfic majoritàriament juvenil. Una d'aquestes és Shangai surprise, té com a fort alicient la presència de Madonna com a protagonista i és una mescla d'història romàntica, aventures i humor en els exòtics ambients de l'Orient.

No ens faltaran tampoc les segones parts de títols d'èxit, és el cas de Alien, el regreso. Aquesta obra és la continuació de Alien, el 8º pasajero, la gran sorpresa de fa uns anys pels aficionats al cinema fantàstic. No hi ha dubte de que la pel·lícula pot convertir-se en un dels èxits de la temporada, considerant sobretot l'impacte que tingué la primera part.

Una combinació d'elements històrics, mitològics i de fantasia és Los Inmortales que conta l'odisea d'un home que després d'una batalla i resultar ferit de mort, descobreix que és immortal. Abarca amb la seva existència des del segle XVI fins als nostres dies lluitant contra un enemic seu també dotat de la immortalitat.

Dins aquesta mateixa tònica d'obres d'efectes especials i acció tenim precisament F/X Efectos mortales. És la història d'un especialista en efectes del cinema que ha d'emprar els seus coneixements en poder salvar la seva pròpia vida quan és amenaçat per la màfia i per la policia. És una pel·lícula que ha suposat un gran i inesperat èxit a USA.

Per acabar amb aquest apartat hem deixat la pel·lícula més esperada i que ve enrevoltada d'una aura d'expectació, ens referim a la darrera realització de Steven Spielberg: El color púrpura. Avalada per la crítica, és un film excel·lent que demostra que aquest gran geni americà està tan capacitat per rodar films emotius i profundament humans com pel·lícules de ciència-ficció amb grans efectes espectaculars. L'obra aborda una crisi afectiva i un profund procés emocional al llarg de quasi quaranta anys, en la vida de vuit personatges.

JA HA SORTIT

inca
REVISTA

LA REVISTA MENSUAL
D'INCA

Des de el meu racó

La música que tocava aquella gent em recordava els meus anys d'estudiant. Quatre veus d'home i una de dona, guitarres i una flauta. Els homes arranaven la cinquena i ella, anglesa, la trentena. Cantaven bé en català, en castellà i en anglès.

Passada una estona, les notes d'un bolero mallorquí em trencaren els records ja llunyans i em dugueren altre cop al món dels vius.

Sí, era a Mallorca. Una colla d'infants sortiren a la pista i dolçament ballaren al so de la nostra música.

Des del meu lloc se sentia la remor del mar, les ones se sumaven a la festa i amb llurs cants suaus feien més agradable la vetllada.

El grup continuava amb la nostra música i els infants amb el seu ball.

Tot allò em féu què pensar. Era molt bell de veure com la gent s'identificava amb les seves arrels. Era estrany per a mi veure aquell grup de nins i de nines palpar l'aire amb les mans i moure els peus amb facilitat al so d'unes tonades tant de temps oblidades pel nostre poble.

Veureu. No sé si ho sabré descriure: Hi havia una nina que tindria no més de setze anys. Crec sincerament que aquella al.lota estimava el nostre poble. Ballava sense tocar de peus a terra. Els seus braços i mans era tot una harmonia. Els ulls tancats. Descalça. No parava de somriure.

Es formós quan un poble troba les seves arrels.

A la fi el grup acabà complaent una nina de vuit anys que havia sol.licitat

l'himne del Segon Congrès.

Allò fou un somiar despert! Tots els xics cantant... "juntem les mans..." "viure i conviure..." "la nostra parla..." coses que fan sentir i creure que realment val la pena seguir treballant. Tal vegada aquest poble no està tan endormiscat i potser els meus companys tenen raó. No podem tancar els ulls ni creuar les mans. Mallorca viu.

La nit es va anar fent clara i el mar cada cop més quiet. Una sensació indefinible omplia molta de gent. Cansats, però il.lusionats, vàrem anar deixant la plaça buida. Era de dia. El sol treia el cap allà lluny, però segur de vèncer.

Aquest poble, algun dia després de tant lluitar, tornarà a vèncer.

Toni Llarg

PASSATEMPS

SOLUCIONS DELS MOTS ENCREUATS

HORITZALS: 1- Tenyir. Lagel. 2- Em. N. A. La. L. 3- Maror. Saliva. 4- Abroc. Na. R. 5- Ell. Aire. Mi. 6- Söller. E. Dom. 7- T. Al. Actor. 8- Arcada. Nació. 9- O. Mà. Eixir. 10- Apunts. L.

VERTICALS: 1- Tempesta. 2- Ema. Lo. Ro. 3- N. Rallac. A. 4- Ynob. Llamp. 5- J. Rr. E. Dau. 6- Ra. Oar. A. N. 7- Sci. A. Et. 8- L. A. Recnis. 9- Allne. Tox. 10- Gaia. Döcil. 11- E. V. Morir. 12- Llarim. O.

jaimé estrany

equipos para oficina

Diada Llompart, 79 Tel. 801510

INCA - Mallorca

R.N.I. 274780

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURMÉS OFICINA

Poesia

ANTONI ALOMAR

I

Lliurat a una fe que fa perdurable el brodat lleuger del somni
On la pregària pren el delit del cor i el so dispersa les múltiples
Imatges del mariner que segueix llaurant l'esforç del poema.

II

La paraula fa un giravolt
Just quan la gavina descendeix
A la miraculosa cala de les mans.

III

Així l'orb
Com una lenta agulla sortirà del drap etern i de l'angoixa.

IV

Anirem escurçant el pas fins a trobar el senyal de l'aire
A l'escorça de l'arbre.
Sota l'ombra de les fulles
Recollirem la idea més senzilla de l'arrel elèctrica de la memòria.

jaimé estrany

equipos para oficina

Diada Llompart, 79 Tel. 501516

INCA - Mallorca

S.M.L. 474156

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURLES OFICINA

Coneguem la Nostrea Llengua

Sota aquest títol obrim un apartat a les pàgines culturals d'INCA REVISTA. En ell, a més de donar a conèixer la nostra llengua per parlar-la i escriure-la millor, respondrem a qualsevol qüestió de caire lingüístic o literari que vulguin plantejar-nos els nostres lectors.

Barbarisme i mot manllevat.

Convendria, en primer lloc, distingir i aclarir la diferència entre un barbarisme i un mot manllevat.

Podríem definir un barbarisme com l'ús de paraules o girs estranys a la pròpia llengua quan aquesta té paraules o girs totalment equivalents. Amb uns exemples ho aclarirem:

1.-La paraula "entonces" és un barbarisme, és una paraula castellana. La nostra llengua té, per dir el mateix, paraules com "llavors", "aleshores", etc...

2.-El gir "tenim que...", com a perífrasi d'obligació, és un barbarisme, traducció exacta del castellà "tenemos que...". Així deim: "Tenim que estudiar més". El català posseeix els seus propis girs. A Mallorca deim: "Hem d'estudiar més", "Es necessari estudiar més". A València també diuen perfectament: "Devem estudiar més". A Catalunya diuen també: "Cal estudiar més". Totes aquestes expressions són vàlides. El que no podem dir ni a Mallorca, ni a València, ni a Catalunya és "tenim que estudiar més".

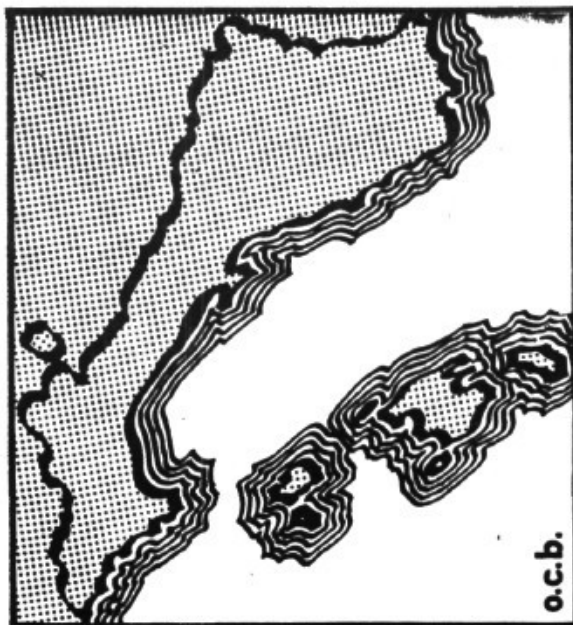
Per mot manllevat entenem aquelles paraules agafades d'una altra llengua i incloses als diccionaris propis com a única forma per a designar l'objecte, l'acció o significat en qüestió (podríem donar també al mot manllevat el nom de neologisme o paraula nova).

Per exemple la paraula whisky, ens arriba el nom amb la beguda, no teníem aquesta paraula. En altres casos, tenim mots que continuen emprant-se, però de cada vegada menys. Així "escusat", "lloc comú", coexisteixen amb un altre mot nou i que també s'ha admès al diccionari "water".

Facem un esforç. La llengua ens distingeix i ens identifica com a poble. L'hem de conèixer un poquet més cada dia. Hem iniciat el camí i el compromís seriós de seguir endavant. Podeu fer arribar-nos les vostres inquietuds i desitjos de saber més i aprofundir en els vostres coneixements. Coneguem i mimem la nostra llengua.

Escriviu a INCA REVISTA, Apartat de Correus nº 156 INCA. Esperam poder satisfer la vostra curiositat i interès per la nostra llengua.

Jaume Gual

L'associació filatèlica d'Inca us informarà mensualment de les noves emissions de segells, com també de les distintes exposicions que es fan a la nostra illa, conferències, etc. També inclourem totes les suggerències que faceu a aquest grup filatèlic.

En aquest primer capítol, us detallarem les emissions que ja han aparegut i que podeu trobar a qualsevol Servei de Correus que sigui Oficina Tècnica. De primer posarem la data d'emissió i a continuació el nombre de segells de la sèrie i el tema d'aquesta:

7-1-86 (4 segells). Ingress d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea.

20-1-86 (2 segells). Turisme.

27-1-86 (1 segell). Conferència Mundial del Merino.

5-2-86 (1 segell). Carnaval de Càdis.

12-2-86 (1 segell). Any Internacional de la Pau.

26-3-86 (1 segell). Setmana de la Música Religiosa a Conca.

9-4-86 (1 segell). I Centenari de la creació de les cambres de Comerç, Indústria i Navegació.

20-4-86 (1 segell). L'emigració.

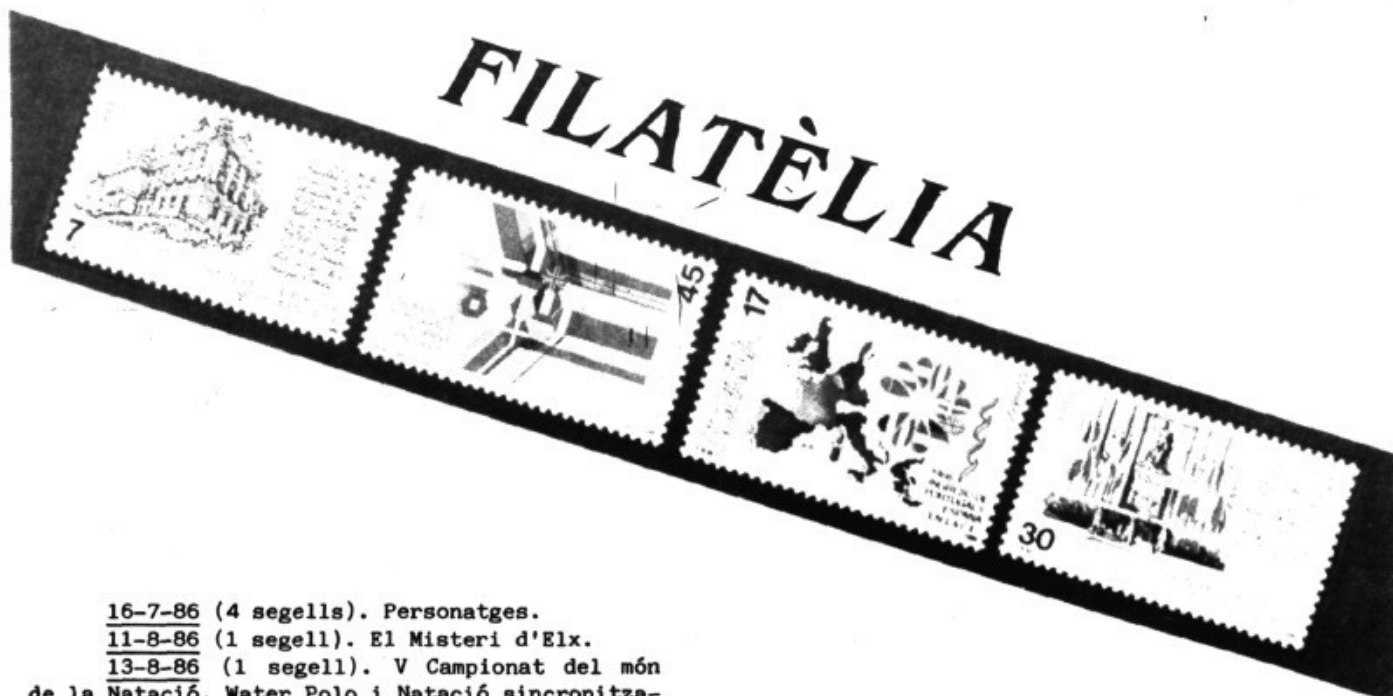
5-5-86 (2 segells). Europa CEPT.

14-5-86 (1 segell). Romeria del ROCIO.

16-5-86 (1 segell). Dia de les Forces Armades.

16-6-86 (2 segells). Turisme.

4-7-86 (1 segell). X Campionat del món del Bàsquet.

16-7-86 (4 segells). Personatges.

11-8-86 (1 segell). El Misteri d'Elx.

13-8-86 (1 segell). V Campionat del món de la Natació, Water Polo i Natació sincronitzada.

Explicarem un poc millor les característiques de la sèrie dedicada a l'ingrés d'Espanya a la C.E.E.:

= 1ª Emissió: 7-1-86 (4 segells).

= Valors facials: 7;17;30;45 pts.

= Tirada de segells: 4.000.000 per a cada valor.

= Mides: 40,9 x 24,9 mm.

= Dentat: 13 1/4 x 12 3/4

Dintre d'aquesta emissió han sortit uns carnets, primera vegada que s'emeten a Espanya, amb els anomenats 4 segells dels mateixos valors.

Aquesta emissió es deu a la inclusió d'Espanya i Portugal a la Comunitat Econòmica Europea, Comunitat Europea de l'Energia Atòmica i a la Comunitat Europea del Carbó i del Ferro.

El tractat d'adhesió dels dos Països es va signar el propassat dia 12 de Juny del 1985, davant el Regne de Bèlgica, Regne de Dinamarca, La República Federal d'Alemanya, La República Hel·lènica, La República Francesa, Irlanda, La República Italiana, el Gran Ducat de Luxemburg, El Regne dels Països Baixos, el Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda del Nord, El Regne d'Espanya i la República de Portugal.

Associació Filatèlica d'Inca
Apartat de Correus 106

INCA

A finals d'Agost Miquel Vaquer va signar un nou contracte per a jugar un any més amb l'equip d'Inca. Aquest futbolista, màxim goleador actual a la tercera divisió de Balears, tenia unes pretensions econòmiques tan elevades que lògicament no foren admeses pel club. Tots sabem, en efecte, que al Constància no li sobren els doblers.

Allò que volia Vaquer -com ja ho diguérem al número anterior d'INCA REVISTA- era: cobrar 900.000 pts. de fitxa i entrenar-se només tres dies per setmana. Després de les oportunes converses l'acord ha estat de 400.000 pts de fitxa i entrenament normal.

Hem d'afegir, però, una altra cosa. Algunes persones que no pertanyen a la directiva del club s'han compromès a donar 300.000 ptes. més al jugador perquè signi per l'equip albinegre. Així doncs, els pocs seguidors que encara li queden al Constància podran seguir -al menys durant aquesta temporada- les correugudes i jugades de Miquel Vaquer sobre la gespa del Nou Camp d'Inca.

Fa pocs dies que INCA REVISTA ha parlat amb el president del Constància l'amo En Pep Garcia, i ha sabut que la situació del club és la pitjor dels darrers anys. Per aquesta temporada ni tan sols hi ha el mateix suport dels afeccionats que hi hagué la temporada passada; ja que no responen gens positivament a la campanya de socis.

Aquest fet pot estranyar a qualsevol que segueixi la marxa de l'equip d'Inca, sobretot tenint en compte que els resultats de la pretemporada foren molt bons i també ho han estat als inicis de la Lliga. Això vol dir que els esforços de la directiva per fer un bon equip no han convençut als inquers.

Aquest desinterés dels habitants d'Inca pel seu equip de futbol més representatiu, fa que qualsevol previsió no sigui gens optimista.

P. Castelló Bergas

FOTO M.A. QUETGLAS

jaime estrany

equipos para oficina

Bisbe Llompart, 79 Tel. 601510

INCA - Mallorca

D. N. I. 42942042

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

ESCRITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURNIES OFICINA

cada setmana té un **dijous**

NOTÍCIES

El passat mes d'agost se celebrà una festa amb motiu del "IV Trofeu Penya Blanc i Negre", organitzat per la penya del Constància del mateix nom. Hi hagué un sopar, com ja és habitual, al restaurant del Puig d'Inca. La festa d'enguany tengué un gran èxit de participació. Hi hagué més de duescentes persones, quasi el doble d'anys passats.

Presidiren l'acte el president de la Penya, Antoni Martorell, nostre batle Antoni Pons, el director general d'esports de la Comunitat Autònoma Balear, Damià Bascuñana, el president de la Federació Balear de Futbol, Antoni Borràs del Barrio, i el president del "Real Madrid", Ramón Mendoza.

A aquesta edició s'havia de lliurar un nou premi, el "Zapato de Plata" obrat i patrocinat pel joier Joan Mateu. Com és ben sabut, aquest premi va ésser adjudicat a Emilio Butragueño, famós jugador del "Real Madrid" i de la Selecció Espanyola.

El jugador premiat no pogué anar a recollir el trofeu perquè -com digué R. Mendoza- estava concentrat amb la resta de l'equip a Navacerrada i dins un club de tanta categoria no hi pot haver parts i quarts. El "Zapato de Plata" fou lliurat, però, al mateix Emilio Butragueño a Palma després d'haver jugat un partit amistós amb el Mallorca. El rebé de mans d'Antoni Martorell, president -com ja hem dit- de la penya més important del Constància.

Així mateix, foren guardonats els següents jugadors del Constància: trofeu a la revelació, Martínez, porter titular; trofeu al màxim goleador, Vaquer, i trofeu a la regularitat, Ballester.

També, com ja és costum, es lliuraren les "mencions especials". Foren per a Antoni Fluxà, ex-directiu del Constància, pel seu suport al club formant part de diverses directives; Pep Busquets, per més de cinquanta anys de servei a la fotografia i, mitjançant aquesta, als esports; Antoni Ballester, com a col·laborador en les darreres directives del Constància.

Amb el lliurament d'aquests premis i distincions acabà l'acte. La pròxima edició del trofeu pot tenir novetats importants si es troben patrocinadors que duguin a terme alguna modificació de les proposades per la directiva. Una d'aquestes seria l'adjudicació, endemés del "Zapato de Plata", d'un d'or i un de bronze. Així es milloraria, un poc més encara, el nivell que ja ha aconseguit aquest trofeu.

P. Castelló Bergas

FOTO PAYERAS

FÀBRICA D'ARTICLES DE PELL

guants
bosses
peces de vestit
i marroquineria en general

Gran Via de Colón   INCA   Telèfon 50 19 00

Botiga
La Florida

Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

jaime estrany

equipos para oficina
Elsbe Llompart, 79   Tèl. 501510
INCA - Mallorca
S.M.L. 4741962

DISTRIBUIDOR
OFICIAL

RICOH

COPIADORAS

HERMES

RECHITURA ELECTRONICA

mobel linea, s. l.

MURRIER OFICINA

III-Festa de ses Llanternes

El proper dia 10 d'Octubre es durà a terme la Festa de ses Llanternes la qual començarà a les 6'30 de l'horabaixa a la Plaça Espanya. Hi participarà un grup d'animació, el qual juntament amb una colla de nins amb les seves llanternes donarà alegria als carrers d'Inca.

Aquesta serà la tercera festa que organitza l'Obra Cultural Balear d'Inca.

Esperem que aquesta tercera Festa de ses Llanternes tengui tant d'èxit com les dues anteriors.

Recordem que l'Obra Cultural ha estat des de llur fundació capdavantera de les festes populars.

L'acte, com ja hem dit, serà dia 10 d'Octubre a les 6'30 a la Plaça Espanya. Tots els nins que duguin llanterna seran obsequiats.

CASES DE SON FUSTER

EDIFICI A PROTEGIR

NUEVO CAJERO AUTOMATICO EN INCA

Para un mejor servicio a
nuestros clientes, hemos
incorporado a nuestra red
de Cajeros Automáticos
Tarjeta "SA NOSTRA", un
nuevo cajero en:

Inca
C/ Jaime Armengol, 69

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

COMODA, FACIL, SEGURA, RAPIDA, ACTUAL.

Pizzeria Cafeteria

STROMBOLI

Brau Via Coida, 24

INCA

Tel. 56 43 16

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 23

INCA

LIBRERIA
PAPELERIA

BELTRAN

Carrer Major, 34 - Tel. 50 03 39

INCA (Mallorca)